

Európai Szerzodések Sorozat/93

Európai Egyezmény a vendégmunkások jogállásáról*

Strasbourg, 1977. november 24

* Nem hivatalos fordítás. Magyarország nem részese az Egyezménynek.

Az Európa Tanács tagállami, mint alulírottak,

Figyelembe véve, hogy az Európa Tanács célja a tagjai közötti szorosabb egység elérése avégbol, hogy védelmezze és megvalósítsa a fczös örökségüket alkotó eszménye-
ket és elveket, és könnyítse gazdasági és társadalmi fejlődésüket, üszteletben tartva az emberi jogokat és alapvető szabadságjogokat;

Figyelembe véve, hogy azon vendégmunkások jogi helyzetét, akik az Európa Tanács tagállamainak állampolgárai, oly módon kell szabályozni, hogy ameimyire csak lehetsé-
ges, biztosítva legyen számukra a befogadó állam állampolgárait megilleto bánásmódnál nem kedvezotlenebb bánásmód az élet- és niunkakörülmények miüden vonatkozásában;

Elhatározván, hogy megkönnyítik a vendégmunkások és családtagjaik társadalmi elo-
rejtását;

Megerosítve, hogy az egymás állampolgárainak nyújtott jogokat és kedvezményeket
azon szoros szövetség alapján biztosítják, amelyet az Európa Tanács Alapokmánya hozou
létre a tagállamok egységbe tömörítése révén;

Megegyeztek a következokben:

I. FEJEZET

1. Cikk

Meghatározás

1. A jelen Egyezmény értelmében a „vendégmunkás” kifejezés valamely Szerzodo Fél olyan állampolgárátjelenti, aki engedélyt kapott egy másik Szerzodo Féltol arra, hogy területén fizetett munkavégzés céljából tartózkodjék.

2. Ezen Egyezmény nem vonatkozik:

(a) a határon dolgozóki-a;

(b) az eloadómuvészekre, alkalmi szórakoztato muvészekre és sportolófkra, illetve a szabadfoglalkozásúakra;

(c) a tengerészekre;

(d) a képzésen résztvevo személyekre;

(e) a szezonális munkásokrar szezonális vendégmunkások azok, akik miközben az egyik Szerzodo Fél állampolgárai, egy másik Szerzodo Fél területén állnak alkalmazásban az évszakok váltakozásától függo tevékenység végzésére, egy speciális idoszakra vagy speciális foglalkoztatásra vonatkozó szerződés alapján;

(f) az olyan dolgozókra, akik miközben az egyik Szerzodo Fél állampolgárai, egy másik Szerzodo Fél területén végeznek speciális munkát olyan vállalkozás részére, melynek bejegyzett központja az illeto szerzodo Fél területén kívül van.

II. FEJEZET

2. Cikk

A toborzás formái

1. A leendo vendégmunkások toborzása vagy megnevezett vagy meg nem nevezett igény alapján történhet; utóbbi esetben a származási ország hivatalos közvetítő szerve által történik, ha működik ilyen hatóság, vagy ahol lehetséges, a befogadó állam hivatalos hatóságának közvetítésén keresztül.

2. A toborzás, bemutatkozás és elhelyezés adminisztratív költségei, amennyiben azokat hivatalos hatóság végzi, nem terhelhetik a leendo vendégmunkást.

3. Cikk

Orvosi vizsgálat és szakmai vizsga

1. A leendo vendégmunkások felvételét egészségügyi vizsgálat és szakmai vizsga előzheti meg.

2. Az egészségügyi vizsgálat és a szakmai vizsga azt hivatott megállapítani, hogy a leendo vendégmunkás fizikailag és szellemileg alkalmas-e és muszakilag képzett-e a számára felajánlott munka elvégzésére, valamint hogy bizonyosságot lehessen szerezni a tekintetben, hogy egészségi állapota nem jelent-e veszélyt a közegészségre.

3. Az egészségügyi vizsgálat és szakmai vizsgával kapcsolatos költségek megtérítésével kapcsolatos intézkedéseket szükség esetén kétoldalú megállapodásokban kell meghatározni, azzal, hogy ezen költségek ne háruljanak a leendo vendégmunkásra.

4. Azt a vendégmunkást, akinek személyre szóló alkalmazási ajánlatot tettek, kivéve a megtévesztés eseteinek vizsgálatát, a munkáltató ilyen értelmű kérése nélkül nem kötelezhetik szakmai vizsgára.

4. Cikk

Kilépési jog - belépési jog - adminisztratív formák

1. Minden Szerződő Fél a vendégmunkások részére; a következő jogokat biztosítja:

- a jogot ahhoz, hogy elhagyhassák azon Szerződő Fél területét, melynek állampolgárai;
- a jogot ahhoz, hogy a Szerződő Fél területére fizetett munkavállalás céljából, a vonatkozó engedély birtokában és a szükséges iratok beszerzése után beléphessenek.

2. Ezen jogokat alá lehet vetni olyan törvény által elrendelt korlátozásoknak, amelyek a nemzetbiztonság, a közrend, a közegészség és a közérkölcsök védelme érdekében szükségesek.

3. A vendégmunkás ki- és bevándorlásához szükséges okmányokat a lehető leggyorsabban, térítésmentesen vagy az adminisztratív költségeket meg nem haladó összeg felszámítása alapján kell kiadni.

5. Cikk A munkaszerződéssel kapcsolatos formák és eljárás

Minden vendégmunkás, akinek az alkalmazását jóváhagyták, a befogadó államba való távozását megelőzően megkapja a munkaszerződését vagy a személyére szóló állásajánlatot, amelyet a származási államban használatos egy vagy több nyelven és a befogadó államban használatos egy vagy több nyelven lehet megfogalmazni. A származási és a befogadó ország

legalább egy-egy nyelvének használata kötelező, amennyiben a toborzást hivatalos hatóság vagy hivatalosan elismert munkaközvetítő iroda végzi.

6. Cikk

Tájékoztatás

1. A Szerződő Felek kicserélik és a leendő vendégmunkásoknak rendelkezésére bocsátják azokat a szükséges információkat, amelyek a lakóhelyükre, a családgyesítés feltételeire és lehetőségeire, a munkajellegére, új munkaszerződés kötésének lehetőségére a korábbi megszűnését követően, a szükséges képzésre, a munka- és életkörülményekre (beleértve a létfenntartási költségeket), a bér-, a társadalombiztosítási, a lakás-, a táplál-kozási feltételekre, a megtakarítások átutalására, az utazásra, valamint a bérből történő olyan levonásokra, mint a társadalombiztosítási járulékok, az adókra és más költségekre vonatkoznak. Információkat lehet továbbá szolgáltatni a befogadó állam kulturális és családi viszonyairól.

2. A befogadó állam hivatalos hatóságán keresztül történő toborzás esetében a fenti információkat a leendő vendégmunkás számára - még elindulása előtt - olyan nyelven kell biztosítani, amelyet megért avégből, hogy az adatok teljes birtokában tudjon döntést hozni. Általános szabályként a származási államnak kell gondoskodnia az információk olyan nyelvre történő fordításáról, amelyet a leendő vendégmunkás megért.

3. Minden Szerződő Fél vállalja, hogy megteszi a szükséges lépéseket a ki- és bevándorlással kapcsolatos félrevezető propaganda megelőzése érdekében.

7. Cikk

Utazás

1. Minden Szerződő Fél vállalja, hogy hivatalos és csoportos toborzás esetén gondoskodik arról, hogy a befogadó államba való utazás költségei soha ne háruljanak a vendégmunkásra. A fizetési módokat kétoldalú megállapodások révén kell meghatározni, amely megállapodások a családokra, illetve az egyénileg alkalmazott dolgozókra is kiterjedhetnek.

2. Amennyiben a vendégmunkások és családjaik átutazóban vannak a Szerződő Fél területén - a befogadó államba, illetve visszafelé a származási államba - a tranzitállam illetékes hatóságainak mindent meg kell tenniük utazásuk meggyorsítása és az adminisztratív késedelmek és nehézségek megelőzése érdekében.

3. Minden Szerződő Fél mentesíti az importvámok és -adók alól a befogadó államba való belépéskor és a származási államba való végleges visszatéréskor, valamint a tranzit során:

- (a) a vendégmunkások és családtagjaik személyes használatú tárgyait és a háztartásukhoz tartozó ingóságokat;
- (b) a gyakorolni kívánt foglalkozáshoz szükséges kéziszerszámokat és hordozható felszerelést, egy ésszerű mennyiségben.

A fenti mentesítéseket az érintett államokban hatályos törvényekkel és rendelkezésekkel összhangban kell megadni.

III. FEJEZET

8. Cikk

Munkavállalási engedély

1. Minden Szerzodo Félnek, mely megengedi, hogy a vendégmunkás fizetett munkavégzés céljából területére lépjen, számára munkavállalási engedélyt kell kiadnia, illetve azt megújítania (kivéve, ha mentesül e követelmény alól), a törvényeiben megszabott feltételeknek megfeleloen.

2. Az elso alkalommal kiadott munkavállalási engedély - általános szabályként - azonban nem kötheti a vendégmunkást egy évnél hosszabb idoszakra ugyanahhoz a munkaadó-hoz vagy helyhez.

3. A vendégmunkás munkavállalási engedélyének meghosszabbítása - általános szabályként - legalább egy évre történik, amennyiben azt a foglalkoztatási helyzet akkori állapota és fejlődése lehetővé teszi.

9. Cikk

Tartózkodási engedély

1. Amennyiben ezt a nemzeti törvényhozás eloirja, a Szerzodo Feleknek tartózkodási engedélyt kell kiadniuk az arra jogosult vendégmunkások számára, hogy azok területükön fizetett munkát vállalhassanak az ezen Egyezmény által lefektetett feltételek alapján.

2. A tartózkodási engedélyt a nemzeti törvényhozás rendelkezéseivel összhangban kell kibocsátani, és ha szükséges, általános szabályként legalább a munkavállalási engedély időtartamára kell megújítani. Ha a munkavállalási engedély határozatlan idejű, a tartózkodási engedélyt általános szabályként legalább egy évre kell kiadni, vagy szükség esetén meghosszabbítani. A tartózkodási engedélyt térítésmentesen vagy csak az adminisztratív költségek felszámításával kell kiadni.

3. Ezen Cikk rendelkezései a vendégmunkás családjának tagjaira is vonatkoznak, amennyiben csatlakozásuk a vendégmunkáshoz megengedett, ezen Egyezmény 12. Cikkével összhangban.

4. Amennyiben a vendégmunkás alkalmazása megszunik, akár azért, mert betegség vagy baleset következtében ideiglenesen munkaképtelen, akár azért, mert akaratán kívül munkanélküli, amit az illetékes hatóságok megfeleloen igazolni tudnak, ezen Egyezmény 25. Cikkének alkalmazása céljából legalább 5 hónapig a befogadó állam területén maradhat.

Mindazonáltal, egyetlen Szerzodo Fél sem köteles a fenti bekezdés alkalmazásakor megengediii, hogy a vendégmunkás a munkanélküli segély folyósításának idejét meghaladó időtartamig területén maradjon.

5. Az ezen Cikk 1-3. bekezdésének megfeleloen kiadott tartózkodási engedély visszavonható:

(a) nemzetbiztonsági, közrendi vagy közérkölcsi indokok alapján;

(b) ha az engedély birtokosa visszautasítja a hivatalos, az egészségügyi hatóság által a közegészség védelmében számára eloirt kötelezettségek teljesítését, amennyiben az ilyen visszautasítás következményeiről megfeleloen tájékoztatták;

(c) ha az engedély kibocsátásának vagy az érvényességének valamely lényeges feltétele nem teljesült.

Mindazonáltal, minden Szerzodo Fél hatékony fellebbezési jogot biztosít azon vendégmunkások számára, akiknek a tartózkodási engedélyét visszavonták, összhangban azon eljárással, amelyet törvényhozása ír elő a bíróságok vagy az igazgatási szervek számára.

10. Cikk

Befogadás

1. A befogadó államba való megérkezésük után a vendégmunkásoknak és családtagjaiknak minden szükséges információt és tanácsot, valamint a letelepedésükhöz és beilleszkedésükklöz elengedhetetlen segítséget meg kell adni.

2. Ennek érdekében a vendégmunkások és családtagjaik jogosultak a befogadó állam szociális szolgálatait, illetve közérdeku működésu szervezetei által nyújtott segítségre és támogatásra, valamint származási országuk konzuli hatóságainak segítségére. Ezenkívül a hazai dolgozókkal azonos alaponjogosultak a munkaügyi szolgálatok segítségére és támogatására. Ugyanakkor minden Szerzodo Félnek törekednie kell arra, hogy szükség esetén speciális szociális ellátások legyenek igénybe vehetok a vendégmunkások és családtagjaik befogadásának segítésére és koordinálására.

3. Minden Szerzodo Fél vállalja a vendégmunkásoknak és családtagjaiknak a hitüknek megfelelő szabad vallásgyakorlás biztosítását; minden Szerzodo Fél a rendelkezésére álló lehetőségekhez mérten elosegíti az ilyen vallásgyakorlást.

11. Cikk

A tartási díjak folyósítása

1. A vendégmunkások státusa nem gátohatja a származási országban élo olyan személyeknekjáró tartási díjak folyósítását, akik felé a vendégmunkásoknak családi, szüloi, házassági vagy rokonit viszonyból eredo tartási kötelezettségeik vannak, beleértve a házasságon kívüli gyermek tartási kötelezettségét is.

2. Minden Szerzodo Fél megteszi a szükséges lépéseket a tartási díjak folyósításának biztosítására, felhasználva - amennyire lehetséges - az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által jóváhagyott nyomtatványt.

3. Amennyire lehetséges, minden Szerzodo Fél lépéseket tesz egy országos vagy regionális hatóság felállítására, amely fogadja és továbbítja a fenti 1. bekezdésben biztosított tartási díj iránti igényeket.

4. E Cikk nem befolyásolja a meglévo vagy ajövoben kötendo két- vagy többoldalú megállapodásokat.

12. Cikk

Család-újraegyesítés

1. A Szerzodo Fél területén törvényesen alkalmazott vendégmunkás házastársa és nem házastársa gyermekei, amennyiben a fogadó állam törvényei szerint kiskorúnak minosülnek és a vendégmunkások eltartottjai - a jelen Egyezmény által a vendégmunkások befogadására alkalmazottakkal analóg feltételekkel, valamint az erre vonatkozó jog vagy nemzetközi egyezmény által előirt befogadási eljárás szerint - jogosultak csatlakozni a vendégmunkáshoz a Szerzodo Fél területén, feltéve, hogy ez utóbbi képes a család elhelyezését megoldani oly módon, mely a vendégmunkás foglalkoztatása szerinti régióban a hazai dolgozók tekintetében is normális lakáskörülménynek számít.

2. Bármely állam bármikor az Európa Tanács Fotitkárának címzett nyilatkozattal - mely a kézhezvételtől számított egy hónap után lép hatályba - az 1. bekezdésben leírt családegyesítés további előfeltételeként megkövetelheti, hogy a vendégmunkás folyama-tos, biztos jövedelemmel rendelkezzen családja igényeinek megfelelő kielégítésére.

3. Bármely állam bármikor az Európa Tanács Fotitkárának címzett nyilatkozattal - mely a kézhezvételtől számított egy hónap után lép hatályba - átmenetileg eltérhet az 1. bekezdésben leírt jogosultság megadásának kötelezettségétől, a nyilatkozatában megjelölt területének egy részén vagy részein, amennyiben ezen intézkedések nem ütköznek más nemzetközi okmány által előírt kötelezettségekkel. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a befogadóképesség csökkenését igazoló speciális indokokat.

Amely állam igénybe veszi a korlátozás lehetőségét, intézkedéseiről részletesen tájékoztatnia kell az Európa Tanács Fotitkárát, és biztosítania kell ezen intézkedések mi-előbbi közzétételét. Értesítenie kell az Európa Tanács Fotitkárát arról is, amikor az ilyen intézkedések alkalmazását megszünteti és az Egyezmény rendelkezéseit újból teljeskörűen érvényesíti.

A korlátozás általános szabályként nem vonatkozhat az olyan család-újraegyesítési kérelmekre, melyeket az érintett területeken már letelepedett vendégmunkások az illetékes hatóságoknak még azelőtt adtak be, mielőtt a nyilatkozatot elküldték a Fotitkárnak.

13. Cikk

Lakas

1. Minden Szerzodo Fél nem kevésbé kedvező elbánásban részesíti a vendégmunkásokat a lakáshoz való hozzájutás és a lakbérek vonatkozásában, mint amilyenben saját állampolgára-it, olyan körben, amilyenben ezt a kérdést a hazai törvények, illetve szabályok rendezik.

2. Minden Szerzodo Fél biztosítja, hogy a nemzeti hatóságok a szükséges esetekben az érintett konzuli szervekkel együttműködve, hatáskörükön belül ellenőrzéseket végezzenek annak biztosítása érdekében, hogy a vendégmunkások lakhatási körülményei olyan színvonalon legyenek tartva, mint saját állampolgáraié.

3. Minden Szerzodo Fél vállalja, hogy a lakbérek tekintetében védi a vendégmunkásokat a kizsákmányolással szemben, összhangban törvényeinek és jogszabályainak rendelkezéseivel.

4. Minden Szerzodo Fél az illetékes nemzeti hatóságai rendelkezésére álló eszközökkel biztosítja, hogy a vendégmunkások lakáskörülményei megfelelőek legyenek.

14. Cikk

Előképzés - iskolázás - nyelvtanítás - szakképzés és átképzés

1. A vendégmunkások és azon családtagjaik, akiket a Szerzodo Fél területére hivatalosan beengedtek, jogosultak a honos dolgozókkal azonos alapon és feltételek mellett általános oktatásra, szakképzésre és átképzésre, valamint lehetőséget kapnak a felsooktatásba való bejutásra a befogadó állam érintett intézményeibe való felvétel általános szabályainak megfelelően.

2. Az általános és szakiskolákba, valamint a szakképző központokba való bejutás elősegítése érdekében a befogadó állam segíti nyelvének vagy többnyelvűség esetén egyik nyelvének oktatását a vendégmunkások és családtagjaik részére.

3. A fenti 1. és 2. bekezdés alkalmazása érdekében, az ösztöndíjak odaítélése minden Szerzodo Pél saját mérlegelési jogkörében marad, melyek mindent megtesznek, hogy a családjukkal a befogadó államban élo vendégmunkások gyermekeinek - ezen Egyezmény 12. Cikkének rendelkezéseivel összhangban - ebben a tekintetben ugyanolyan lehetőségeket biztosítsanak, mint a befogadó ország állampolgárainak.

4. A dolgozók korábbi bizonyítványait, akárcsak a származási államban szerzett diplomákat és szakképesítéseket minden Szerzodo Fél elismeri a két- és többoldalú egyezményekben lefektetett megállapodásoknak megfelelően.

5. Az érintett Szerzodo Felek egymással szoros együttműködésben igyekeznek biztosítani, hogy a szakképzés és az átképzés rendszere - e Cikk értelmében - amennyire csak lehet, gondoskodjon azon vendégmunkások igényeiről is, akik vissza kívánják térni származási országukba.

15. Cikk

A vendégmunkás anyanyelvének tanítása

Az érintett Szerzodo Felek közös megegyezéssel lépéseket tesznek, hogy amennyire az megvalósítható, a vendégmunkások gyermekei számára speciális tanfolyamokat szervezzenek a vendégmunkás anyanyelvének tanítására, hogy elősegítsék - többek között - a származási országukba való visszatérést.

16. Cikk

Munkafeltételek

1. A munkavállalásra jogosult vendégmunkások nem részesülhetnek kedvezotlenebb elbánásban a munkafeltételek tekintetében, mint amely a hazai dolgozókat a törvényhozási és igazgatási rendelkezések, kollektív szerződések vagy szokások alapján megilleti.

2. Az előző bekezdésben említett egyenlo elbánás elvétől nem lehet egyedi szerződés révén eltérni.

17. Cikk

A megtakarítások átutalása

1. Minden Szerzodo Fél a törvényhozása által lefektetett rendelkezések alapján engedélyezi, hogy a vendégmunkások keresetük és megtakarításaik egészét vagy annak általuk meghatározott részét átutalhatták.

Ezt a rendelkezést alkalmazzák a vendégmunkások által fizetendo tartásdíjak átutalása tekintetében is. A vendégmunkás által fizetett tartási díj átutalását semmilyen esetben sem hátráltatják vagy akadályozzák meg.

2. Minden Szerzodo Fél kétoldalú megállapodások alapján, vagy bármely más módon megengedi a vendégmunkásnak a befogadó állam területének elhagyásakor a még neki járó összeg átutalását.

18. Cikk

Társadalombiztosítás

1. Minden Szerzodo Fél vállalja, hogy területén a vendégmunkásoknak és családtagjaiknak a társadalombiztosítást illetően saját állampolgáiraival azonos elbánást biztosít, amely a

nei Tizeti törvényhozás és az érintett Szerzodo Felek között már megkötött vagy megköten-do két- vagy többoldalú megállapodások által megkívánt feltételeknek van alávetve.

2. Ezen kívül, a Szerzodo Felek két- és többoldalú megállapodások révén arra töreked-nek, hogy biztosítsák a vendégmunkások és családtagjaik számára a inár megszerzett és a megszerzés alatt állójogaik megorzését, valamint ajuttatások külföldön történo igénybevéte-lét.

19. Cikk

Szociális és egészségügyi támogatás

Minden Szerzodo Fél vállalja, hogy a területén jogszeruen tartózkodó vendégmun-kásoknak és családtagjaiknak ugyanolyan alapon nyújt szociális és egészségügyi támoga-tást, mint saját állampolgárainak, összhangban más nemzetközi egyezmények és különö-sen a Szociális és egészségügyi támogatásról szóló, 1953. évi Európai Egyezmény kereté-ben vállalt kötelezettségekkel.

20. Cikk

Üzemi balesetek és foglalkozási ártalmak - üzemi higiénia

1. Az üzemi balesetek és a foglalkozási ártalmak megelőzése, illetve az üzemi higie-nia tekintetében a vendégmunkások ugyanazokat ajogokat és védelmet élvezik, amelyeket a hazai dolgozók a Szerzodo Fél törvényei alapján és a kollektív szerzodések alkalmazása révén élveznek, továbbá tekintettel lesznek különleges helyzetükre.

2. Amennyiben a vendégmunkás üzemi balesetet szenved vagy ot foglalkozási árta-lom éri, a befogadó állam területén ugyanolyan alapon részesül foglalkozási rehabihtáci-óban, mint a hazai dolgozók.

27. Cikk

A munkakörülmények ellenorzése

Minden Szerzodo Fél ugyanolyan módon ellenorzi a vendégmunkások munkakörü-lményeit, illetve biztosítja azok ellenorzését, mint a hazai dolgozók esetében. Az ilyen ellenorzést a befogadó állam illetékes szervei vagy intézményei, illetve bármely más, a befogadó állam által erre feljogosított hatóság végzi.

22. Cikk

Elhalálozás

Minden Szerzodo Fél gondoskodik arról, hogy törvényei által, vagy ha szükséges, kétoldalú megállapodások révén biztosítva legyen minden szükséges segítség és támogatás az üzemi balesetben elhunyt vendégmunkások holttestének a származási országba való szállításához.

23. Cikk

Jövedelemadózás

1. A jövedelmek tekintetében, nem érintve a Szerzodo Felek között már megkötött vagy ajövoben megkötendo megállapodások kettos adózásról szóló rendelkezéseit, a Szer-zodo Fél területén a vendégmunkásokra nem vethetok ki sem magasabb, sem megterhe-, lobb vámok, díjak, adók vagy bármely másfajta anyagi hozzájárulás, mint a hasonló hely-zetben lévo saját állampolgárookra. Különösképpen jogosultak az adó- vagy díjlevonásokra vagy -

mentességekre, illetőleg minden kedvezményre, beleértve az eltartottak után járó kedvezményeket is.

2. A Szerződő Felek egymás között, két- vagy többoldalú kettős adóztatási megállapodás keretében döntenek arról, hogy milyen intézkedések hozhatók a vendégmunkások jövedelmei kettős adózásának elkerülésére.

24. Cikk

A szerződés megszűnése és az elbocsátás

1. Határozott időre kötött munkaszerződés esetén, az abban meghatározott időtartam lejártakor vagy annak várható megszüntetésekor, illetve határozatlan idejű munkaszerződés megszűnése esetén a vendégmunkásokat nem lehet kedvezotlenebb bánásmódban részesíteni annál, mint amelyet a hazai dolgozók élveznek a nemzeti törvényhozás és a kollektív szerződések rendelkezései alapján.

2. Egyéni vagy kollektív elbocsátás esetén a vendégmunkások ugyanolyan bánásmódban részesülnek, mint amelyet a nemzeti törvények vagy a kollektív szerződések alapján a hazai dolgozók élveznek, különösképpen a felmondás módját és időtartamát, a törvényekben vagy megállapodásokban biztosított kártérítést vagy más jóvátételt - amennyiben munkaszerződésük jogellenes megszüntetésének esete áll fenn - illetően.

25. Cikk

Új raalkalmazás

1. Amennyiben a vendégmunkás önhibáján kívüli okból elveszíti állását, például létszámleépítés vagy elhúzódó betegség esetén, a befogadó állam illetékes hatósága, összhangban az adott állam törvényeivel és szabályaival, segíti újraalkalmazását.

2. Ennek érdekében a befogadó állam támogatja azokat az intézkedéseket, amelyek a vendégmunkás szakmai átképzéséhez és foglalkozási rehabilitációjához szükségesek, feltéve, hogy a továbbiakban is az érintett államban szándékozik dolgozni.

26. Cikk

A bíróságokhoz és közigazgatási hatóságokhoz való fordulás joga a befogadó államban

1. Minden Szerződő Fél a jogi eljárások terén a vendégmunkások számára nem kevésbé kedvező bánásmódot biztosít, mint amelyet saját állampolgárainak. A vendégmunkások a hazai állampolgárokkal azonos feltételek mellett jogosultak személyük és vagyosságuk, valamint jogaik és érdekeik teljes jogi és bírósági védelmére, így különösképpen, az állampolgárokkal azonos módon, összhangban a befogadó államjogával, fordulhatnak az illetékes bíróságokhoz és közigazgatási hatóságokhoz, és jogukban áll az általuk kiválasztott, az illető államjoga által feljogosított bármely személy segítségét igénybe venni, például a munkaadójukkal, családtagjaikkal vagy egy harmadik féllel folytatott vitájukban. Ez a Cikk nem érinti a befogadó állam nemzetközi magánjogának szabályait.

2. Minden Szerződő Fél ugyanolyan feltételekkel részesíti jogsegélyben a vendégmunkásokat, mint saját állampolgárait és a polgári vagy büntetőjogi eljárások esetén tolmács segítségének igénybevételéről gondoskodik, amennyiben nem értik vagy nem beszélnek a bíróságokon használt nyelvet.

27. Cikk

Munkaügyi szolgáltatások igénybevétele

Minden Szerzodo Fél elismeri a területére hivatalosan beengedett vendégmunkások és családtagjaikjogát a munkaügyi szolgáltatások igénybevételére ugyanolyan feltételek mellett, mint amilyeneket a hazai dolgozóknak biztosítanak, az adott államban hatályban lévő jogi rendelkezéseknek és szabályoknak, valamint közigazgatási gyakorlatnak - beleértve a hozzáférhetőség feltételeit - megfelelően.

28. Cikk

A szerveződéshez való jog gyakorlása

Minden Szerzodo Fél a vendégmunkások számára ugyanolyan feltételekkel biztosítja a gazdasági és szociális érdekeik védelmét szolgáló szerveződés jogát, mint ahogyan saját állampolgárainak a iemzeti törvényhozásban.

29. Cikk

Vállalkozások ügyeiben való részvétel

Minden Szerzodo Fél, amennyire csak lehetséges, segíti a vendégmunkásoknak a vállalkozások ügyeiben való részvételét ugyanolyan feltételek mellett, mint saját dolgozói esetében.

IV. FEJEZET

30. Cikk

Hazatérés

1. Minden Szerzodo Fél, amennyire csak lehetséges, megfelelő intézkedéseket hoz a vendégmunkások és családjaik származási országukba való végleges visszatérésének segítésére, különösen a jelen Egyezmény 7. Cikkének 2. és 3. bekezdésében foglaltak megvalósítására. Az anyagi segítségnyújtás biztosítása a Szerzodo Felek mérlegelési körében marad.

2. Annak érdekében, hogy a vendégmunkások - mielőtt elhatároznák hazatérésüket - megtudhassák, milyen körülmények között telepedhetnek le újra származási államukban, ezen utóbbi tájékoztatja a befogadó államot, amely azt az igényloket rendelkezésére bocsátja, különösképpen a következőkről:

- foglalkoztatási lehetőségekről és feltételekről a származási államban;
- a gazdasági újrabeilleszkedéshez nyújtott pénzügyi segítségről;
- a külföldön megszerzett társadalombiztosítási jogosítványok fenntartásáról;
- a lakáshelyzet megoldását elősegítő lépésekről;
- a külföldön megszerzett foglalkozási képesítések egyenértékuségéről és a hivatalos elismerésükhöz szükséges vizsgákról;
- az iskolai végzettségek egyenértékuségéről, hogy a vendégmunkások gyermekei évvizsga nélkül lehessenek befogadhatók az iskolába.

V.FEJEZET

31. Cikk

A szerzettjogok megőrzése

A jelen Egyezmény egyetlen rendelkezését sem lehet úgy értelmezni, mint amely feljogosít a befogadó állam nemzeti törvényei, illetve az adott állam által aláírt két- és többoldalú egyezmények alapján a vendégmunkást megillető bánásmódnál kedvezőle- nebb bánásmód alkalmazására.

32. Cikk Az Egyezmény, a Szerződéző Felek törvényei és a nemzetközi egyezmények közötti viszony

A jelen Egyezmény rendelkezései nem érintik a Szerződéző Felek azon törvényeinek, két- és többoldalú szerződéseinek, egyezményeinek vagy megállapodásainak rendelkezéseit - valaraint az azok végrehajtására tett lépéseit -, amelyek már hatályba léptek vagy hatályba léphetnek, és amelyek alapján az Egyezmény által védett személyek kedvezőb bánásmódban részesülnek vagy részesülnének.

33. Cikk

Az Egyezmény alkalmazása

1. A jelen Egyezmény hatályba lépésétől számított egy éven belül Konzultatív Bizottságot hoznak létre.

2. Minden Szerződéző Fél képviselőt nevez ki a Konzultatív Bizottságba. Az Európa Tanács többi tagállama felszólalásijoggal rendelkező megfigyelő által képviseltetheti magát.

3. A Konzultatív Bizottság megvizsgál minden, a Szerződéző Felek valamelyike által, az Egyezmény alkalmazásának elősegítése és támogatása céljából beterjesztett javaslatot) és módosító indítványt.

4. A Konzultatív Bizottság állásfoglalásait és ajánlásait tagjai többségének szavazatával fogadja el; az Egyezményt módosító javaslatokat azonban a Bizottság tagjainak egyhangúan kell elfogadniuk.

5. A Konzultatív Bizottság a fent említett állásfoglalásait, ajánlásait és javaslatait eljuttatja az Európa Tanács Miniszteri Bizottságához, amely dönt az azokkal kapcsolatos intézkedésekről.

6. A Konzultatív Bizottságot az Európa Tanács Főtápra hívja össze és - általános szabályként - kétfévente legalább egyszer ülésezik; ezen kívül, legalább két Szerződéző Fél vagy a Miniszteri Bizottság kérésére bármikor üléseket tarthat. A Bizottság egy Szerződéző Fél kívánságára is összeül, amennyiben a 12. Cikk 3. bekezdése alkalmazásra kerül.

7. A Konzultatív Bizottság a Miniszteri Bizottság számára rendszeresen jelentéseket készít a Szerződéző Felek területén hatályos, az Egyezmény rendelkezéseit érintő törvényekről és jogszabályokról.

VI. FEJEZET

34. Cikk

Aláírás, ratifikáció és hatályba lépés

1. Az Egyezmény aláírásra nyitva áll az Európa Tanács tagállamai részére. Az Egyezmény megerosítést, elfogadást vagy jóváhagyást igényel. A megerosítésről, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okiratot az Európa Tanács Fotitkáránál kell letétbe helyezni.

2. Az Egyezmény az ötödik megerosító, elfogadási vagy jóváhagyási okirat letétbe helyezésének idopontjától számított harmadik hónap első napján lép hatályba.

3. Az Egyezmény azon aláíró állam tekintetében, amely azt a továbbiakban megerosítja, elfogadja vagy jóváhagyja, a megerosító, elfogadási vagy jóváhagyási okirat letétbe helyezésének idopontjától számított harmadik hónap első napján lép hatályba,

35. Cikk

Területi hatály

1. Bármely állam az aláírásakor, vagy a megerosításról, elfogadásról vagy jóváhagyásról szóló okirat letétbe helyezésekor vagy bármely más későbbi idopontban az Európa Tanács Fotitkárának címzett nyilatkozatban az Egyezmény alkalmazását kiterjesztheti minden olyan területekre vagy e területek egy részére, melyek nemzetközi kapcsolataikért felelősséget viselnek vagy melyek nevében kötelezettségeket vállalhatnak.

2. Az előző bekezdés értelmében tett bármely nyilatkozat, az ilyen nyilatkozatban említett bármely területre vonatkozóan visszavonható. Az ilyen visszavonás az erről szóló nyilatkozatnak az Európa Tanács Fotitkára által történő kézhezvételének idopontjától számított hat hónap eltelté után lép hatályba.

36. Cikk

Fenntartások

1. Bármely állam az aláírásakor vagy a megerosító, elfogadási vagy jóváhagyási okirat letétbe helyezésekor egy vagy több fenntartást tehet, amelyek azonban a II-IV. fejezetek cikkei közül kilencnél többet nem érinthetnek, s ezen cikkek között nem szerepelhet a 4., 8., 9., 12., 16., 17., 20., 25., 26. Cikk.

2. Bármely állam bánnikor teljesen vagy részben visszavonhatja az előző bekezdésnek megfelelően tett fenntartását az Európa Tanács Fotitkárához intézett nyilatkozattal, mely a kézhezvétel idopontjában válik hatályossá.

37. Cikk

Az Egyezmény felmondása

1. Ezen Egyezményt bármely Szerződő Fél felmondhatja az Európa Tanács Fotitkárához intézett értesítéssel, mely az annak kézhezvételétől számított hat hónap után lép hatályba.

2. Azon Szerződő Fél, amely tekintetében az Egyezmény hatályba lépett, a hatályba lépés idopontjától számított öt éven belül nem élhet a felmondás jogával.

3. Minden azon Szerződő Fél, amelynek megszunik Európa Tanács-i tagsága, hat hónappal a tagsági minősége elvesztésének idopontja után úgyszintén megszunik ezen Egyezményben való részessége.

*38. Cikk***Értesítések**

Az Európa Tanács Fotitkára értesíti a Tanács tagállamait:

- (a) minden aláírásról;
- (b) a megerősítésről, elfogadásról és jóváhagyásról szóló okiratok letétbe helyezéséről;
- (c) a 12. Cikk 2. és 3. bekezdésének megfelelően tett értesítésekről;
- (d) az Egyezménynek a 34. Cikkkel összhangban történő hatályba lépésének időpontjáról;
- (e) a 35. Cikk rendelkezéseinek megfelelően tett nyilatkozatokról;
- (f) a 36. Cikk 1. bekezdése rendelkezéseinek megfelelően tett fenntartásokról;
- (g) minden fenntartás visszavonásáról, amelyet a 36. Cikk 2. bekezdése rendelkezéseinek megfelelően érvényesítenek;
- (h) a 37. Cikk rendelkezései szerint tett értesítésekről és azon időpontról, amelyen a felmondás történt.

Minek hitelül, az alulírottak, kello felhatalmazás birtokában ezen Egyezményt aláírták. Készült Strasbourgban, 1977. november 24-ik napján, angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egyetlen példányban, melyet az Európa Tanács levéltárában helyeznek letétbe. Az Európa Tanács Fotitkára hitelesített másolatot küld minden aláíró államnak.